I чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 121. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 28-го ЧЕРВНЯ 1974 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, JUNE 28, 1974 No. 121. VOL. LXXXI.

15 тисяч долярів на громадські цілі з нагоди десятиліття

Дирекція і Контрольна Комісія Спілки „Певність". Сидять (зліва): В. Голод, Р. Кобилецький, президент Спілки д-р Юліян Куляс, П. Семків, Ю. Кавка. Стоять (зліва): С. Голяш, Ю. Верещак, М. Гриневич, Я. Загородний, М. Сорока, М. Марчук, М. Лущак і В. Семків.

Чикаго. — Українська Щадничо-Позичкова Спілка „Певність" в Чикаго, відома із своїх постійних дотацій на різні громадські цілі та потреби, цього року одноразово виділила із своїх доходів з нагоди десятиліття суму 15 тисяч долярів.

Дирекція Спілки на своєму засіданні рішила розподілити 15 тисяч долярів на потреби і розбудову українського релілійного, культурного, молодечого та суспільно-громадського життя в Чикаго та околицях. Цей дар не виключає постійних дотацій на протязі року, що перевищили вже 30 тисяч долярів.

Спілка „Певність", окрім висококваліфікованої фінансової обслуги своєї української громади, бере активну участь у суспільно-громадському житті міста Чикаго.

Дотація в сумі 15 тисяч долярів не є перша, бо і попередніми роками із ростом Спілки відповідні одноразові дотації були традицією Спілки „Певність" з нагоди замкнень фінансового року.

Своєю працею і посвятою Дирекція Спілки робить заощадження, щоб мати змогу постійно допомагати розвиткові громади. Варто при цьому згадати, що Спілка „Певність" десять років тому почала своє існування майном вартости 350 тисяч долярів і до сьогодні зросла до понад 17 мільйонів долярів.

Виставка образів Е. Козака і синів в Гантері

Е. Козак: Аркан

(Б. Н.). — Як кожного року, так і цього в Гантері в мотелю „Ксеня" відкривається з днем 4-го липня виставка Едварда Козака і його синів Юрія і Яреми. Тематично Е. Козак, як завжди, дуже різнородний, хоч цього року він називає свою виставку гаслом „Гуцульщина танцює". Майже половина образів — це танець в різнородній інтерпретації не лише самого танкового руху, але теж і композиції, кольору, а врешті — стилю. З більших композицій — це „Аркан", „Загоріла полонина", „Велике коло", „Нема то краю"... Крім гуцульської тематики, замітні „Калина", „Пшеничка" і „Їдуть до міста". Є також гротескові, як „Хор Петра Колотівки", „А мій милий захворів", і врешті 12 малюнків нової серії „Карикатура села".

Юрій Козак цікавий студіюванням старої української ікони, як теж портретами, в яких він, зберігаючи реалістичність у стилі висловлюється все таки дуже по-сучасному.

Наскрізь сучасний є теж Ярема, який цікавиться іконописним малярством, як теж краєвидом, який інтерпретує дуже по-своєму, іноді майже абстрактно.

З нагоди відкриття виставки, як і сезону, в суботу, 6-го липня ввечері відбудеться Вечірка з участю Екових приятелів, Ікера, М. Понеділька, У. Любович, а на останку самого Ека.

В половині серпня Е. Козак матиме свій вечір і свою виставку на Союзівці.

ВАЛЕРІЙ ПАНОВ І ЙОГО ДРУЖИНА ВИСТУПИЛИ НА ТЕЛЕВІЗІЇ

Ню Йорк. — Американська телевізія передала коротку розмову, записану американськими кореспондентами в Ізраїлі з колишніми танцюристами ленінградського театру ім. Кірова Валерієм Пановим і його дружиною Галиною Рагозіною. В. Панов відмітив, що якщоб він тепер ще жив в СССР то його напевно були б поновно арештували у зв'язку з приїздом до СССР президента Ніксона, як це було за першого приїзду в 1972 р. Він відповів також на питання кореспондентів в справі його дальшого побуту і затруднення. Панов заявив, що покищо він почувається в Ізраїлю дуже добре і хоч він і його дружина атеїсти, щасливий, що може жити серед віруючих в Бога людей, які дуже позитивно ставляться до нього. Людина на Заході, сказав вкінці Панов, почувається свобідною не тільки у підборі праці, але також у вислові думки, що є виключне в СССР.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ПРИБУВ ДО МОСКВИ

Брюссель. — По закінченні розмов з окремими лідерами західніх держав та підписанні Атлянтійської декларації принципів з нагоди 25-річчя з часу сформування Північно-Атлянтійського Оборонного Союзу (НАТО), президент Ніксон разом з державним секретарем Генрі Кіссінджером виїхали ранком 27 червня до Москви. Перебування президента Ніксона в СССР розраховано на один тиждень. В Москві, де відбуватимуться наради на вершинах з генеральним секретарем ЦК КПСС Л. Брежнєвим, президент Ніксон буде 27-29 червня і 1-3 липня, 29 червня до 1 липня — в чорноморському ресорті Ореанда недалеко Ялти, 1-го липня в Мінську. З СССР президент Ніксон виїде 3-го липня.

При нагоді перебування в Брюсселі, президент Ніксон мав розмови з бельгійським королем Бадуеном, прем'єр-міністром Великобританії Гаролдом Вілсоном, західньонімецьким канцлером Гельмутом Шмідтом та прем'єр-міністром Італії Маріяно Румором. Політичні коментатори оцінюють як своєрідну дипломатичну невдачу президента Ніксона цей факт, що до Брюсселі не прибув французький президент Жіскар д'Естан. З цих міркувань президент Ніксон відмовився зустрітися з французьким прем'єром Жаком Шіраком.

Державний секретар Кіссінджер в часі пресової конференції перед виїздом до Москви поінформував, що уряд ЗСА надіється заключити з СССР угоду щодо обмеження підземних атомних випробувань і підписати додаткове домовлення щодо обмеження стратегічної атомної зброї. Передбачено підписання восьми чи дев'яти інтерпретацій, що стосуватимуться вже підписаних угод про обмеження узброєння. Тексти цих інтерпретацій мають бути збережені в таємниці, але, як заявив Кіссінджер, Конгрес буде повідомлений про їхній зміст. На сучасному етапі, заявив Кіссінджер, не існують ще передумови для підписання угоди, якою припинено б перегони в атомному зброєнні і тому ці перегони триватимуть, а СССР продовжуватиме заходи щодо максимального приміщення багатозарядних атомних головок у міжконтинентальних ракетах.

„Правда" схвалює „доцільність" відвідин президента Ніксона

Москва. — Орган ЦК КПСС „Правда" з 21 червня опублікувала статтю свого політичного коментатора Юрія Жукова „СССР — ЗСА: Ділові відносини", присвячену відвідинам президента Ніксона в СССР і черговій вершинній американсько-советській конференції. Юрій Жуков відзначує, що „одною з найважливіших зовнішньополітичних подій за останні роки є серйозний зворот у відносинах між Советським Союзом і З'єднаними Стейтами Америки — поворот від конфронтації і „холодної війни" до мирного співіснування та ділового співробітництва". Знаменною на цьому шляху вважає Ю. Жуков промову президента Ніксона 5 червня в Аннаполіс, бо там „президент ЗСА Р. Ніксон вважав потрібним підкреслити, що „Америка перестала бути велитнем, який вивищається над рештою світу і який має, можна було думати, невичерпні ресурси, а також атомову монополію". Дальше він заявив, — пише Ю. Жуков, — що „з цього часу, як Советський Союз досягнув рівности в області системи стратегічної зброї" відносини з ним можуть і повинні будуватися виключно на основі принципів мирного співіснування і невмішування у внутрішні справи, а у заключенні президент ЗСА ствердив, що тепер „американці і росіяни, два великих народи, які разом співпрацювали в часі війни, вчаться разом працювати в умовах миру".

Згідно з словами Ю. Жукова, наслідки американсько-советської співпраці вже аж надто очевидні і цісі співпраці нікому не порушити. Все таки є люди, пише Жуков, які намагаються зірвати політику відпруження. До них належать сенатор Генрі Джексон і репрезентант Венік, які хочуть цю співпрацю узалежнити від змін „наших внутрішніх порядків". Вони і їхні прихильники намагалися недопустити до поїздки президента до СССР, мовляв, він там є „небажаний". Ці „маневри потерпіли невдачу", бо більшість американських законодавців підтримали плян президента Ніксона і вершинну конференцію, яка „повинна стати новим важливим кроком на шляху розвитку співробітництва між обома країнами, що має велике значення для закріплення миру у світі".

Юридична Комісія проголосувала покликати тільки 5-ох свідків

Вашингтон. — Юридична комісія Палати Репрезентантів, яка розглядає можливості формального обвинувачення президента Ніксона, в середу, 26-го червня, проголосувала покликати тільки 5 свідків, які мають почати зізнавати вже в наступний вівторок, 2-го липня. Комісія також рішила, що інших 5 свідків будуть раніше переслухані персоналом цієї Комісії та покликані свідчити перед Комісією тільки тоді, коли виявиться, що їхні зізнання конечні. Юридична комісія також проголосувала закінчити переслухання свідків до 12-го липня. Відтак члени Комісії рішатимуть чи є підстави на формальне обвинувачення президента Ніксона.

Під час голосування щодо числа свідків, всі республіканські члени Комісії та два демократичні підтримували вимогу адвоката Білого Дому Джеймса Сент Клера, щоб покликати багато більше свідків, ніж 5, бо тільки в такому випадку, твердили вони, можна дізнатися всю правду. Але Демократична більшість перемогла й число свідків обмежено до 5-ох, а саме, будуть покликані: колишній правний дорадник Білого Дому Джон Дін, асистент генерального прокуратора ЗСА Генрі Петерсен, колишній особистий адвокат Президента Герберт Калмбах, колишній урядовець Комітету для перевибору Президента Фредрик ЛяРу та колишній дорадник Білого Дому Александер Баттерфілд.

Речники Юридичної комісії також оприлюднили прізвища тих 5-ох осіб, які будуть раніше переслухані персоналом Комісії, а покликані свідчити перед Комісією тільки тоді, коли виявиться, що їхні зізнання конечні.

ЗВІЛЬНЕНО ГЕН. ПЕТРА ГРИГОРЕНКА

Москва. — Совєтські чинники звільнили 26 червня відомого оборонця кримських татар, дисидента, кол. генерал-майора совєтської армії Петра Григоренка з закладу для умовохворих. Ген. Петро Григоренко перебував у психіятричному закладі на „лікуванні" упродовж останніх п'яти років, але, як інформують закордонні кореспонденти, які мали змогу з ним зустрінутися після звільнення, він не виявляє ніяких познак умової хвороби, зберігає повну ясність думки, а тільки фізично виснажений. В часі зустрічі з закордонними журналістами він висловив їм подяку за активну підтримку, у висліді якої його, як заявив він, випущено на волю і цим „продовжено життя". Майже повних п'ять років свого ув'язнення у закладі для умовохворих П. Григоренко перебував в одиничній камері, а щойно осінню 1973 року, коли його перевезено до Столбової недалеко Москви, його приміщено у спільній залі з 36 умовохворими пацієнтами. Звільнення П. Григоренка рекомендувала спеціяльна комісія ще перед місяцем, але щойно 26 червня о год. 8 ранку його повідомлено, що його звільнять і він буде могти повернутися домів.

Як відомо, ген. Петро Григоренко, відзначений за хоробрість у війні орденом Леніна та двома орденами Червоного прапору, був вперше арештований і проголошений „умовохворим" в травні 1969 р. після того, як він публічно виступив в обороні кримських татар, яких судив совєтський суд за „протисовєтську активність". Його конфлікт з совєтським режимом почався ще в 1963 р., коли він став ініціятором і творцем „Союзу боротьби за відродження ленінізму". По арештуванні його приміщено в закладі для божевільних в Черняхівському, Калініноградської об. (кол. Східня Прусія). Народжений в 1907 р. в українському селі Борисівка, Курської области, П. Григоренко вже з молодих років брав участь в праці комсомолу і Компартії. В 1931 р. його було обрано членом ЦК ВЛКСМ.

Звільнення ген. П. Григоренка наступило напередодні приїзду до СССР президента Ніксона. Недавно совєтський уряд дозволив на еміграцію Пановим та Александрові Ґалічові. Не виключене, що звільнення ген. Григоренка, який став центральною фігурою в боротьбі за основні права людини в СССР, було подумане як своєрідний жест совєтського режиму у зв'язку з візитою президента Ніксона і вимогами з боку значного числа американських законодавців до Президента, щоб він підняв в розмовах з совєтськими лідерами питання пошанування в СССР основних прав людини.

Перед кількома днями, як вже було інформовано, академік А. Сахаров звернувся з апелем до совєтського уряду звільнити політичних в'язнів. У цьому своєму апелі А. Сахаров назвав 95 арештованих дисидентів, в тому Валентина Мороза і ген. Петра Григоренка.

В Москві продовжуються арешти жидівських активістів

Згідно з інформаціями, що їх подав з Москви „Ню Йорк Таймс" з 27 червня, совєтська поліція арештувала кібернетика Михаїла Аґурського, кілька годин після того, як йому передано осторогу щодо його участи у нелеґальному науковому симпозіюмі в Москві. Перед кількома днями арештовано жидівського науковця Димітрія Рама, а 26 червня совєтська поліція зажадала від його дружини Беллі Палатнік, щоб вона підписала декларацію, заявляючи, що запляномований науковий семінар є „політичною провокацією".

Передбачають зміни в політбюро і уряді СССР

Москва. — Пресові коментатори повідомляють з Москви, що там чимраз настирливіше поширюються чутки про персональні зміни в політбюро комуністичної партії і уряді СССР. Особливо преса відмічує, що прийшов мабуть кінець кар'єрі Єкатерини Фурцевої, яка одинока з-посеред жінок в СССР „блистіла" на совєтському олімпі, не враховуючи Олександри Колонтай, яка зараз після жовтневої революції була політичним комісаром і представником СССР в Норвегії. В Москві ходять чутки, що на прохання Фурцевої Брежнєв наказав поставити її знову на виборчий список, але чутки показались неправдивими і в результаті проголошених виборів прізвище Фурцевої ніґде не фіґурує. Ніхто очевидно в СССР не вірить, що причиною падіння Фурцевої були справи фінансової натури і побудована нею за державні кошти розкішна вілля біля Москви. Мусіли бути очевидно глибші причини відсунення тієї впливової і одинокої жінки в імперському уряді. В кругах закордонних журналістів ходять також чутки про уступлення зі становища міністра закордонних справ Андрея Громика і 66 літнього міністра внутрішньої торгівлі Ніколая Потолічева. Ходять поголоски, що першого мав би замінити Анатолій Добринін, теперішній амбасадор СССР до ЗСА, а другого його заступник Ніколай Кузьмін. Як звичайно це діється в тоталітарних системах, уряд не повідомляє про причини змін. Говориться тільки, що Громикові буде призначена відповідальна позиція в міністерстві закордонних справ.

В Арґентині обстріляно амбасаду ЗСА

Буенос Айрес. — Минулого вівтірка, 25-го червня, невідомі особи, які проїжджали автомобілем біля амбасади ЗСА, обстріляли її із скоростріла. Речник амбасади заявив, що кулі попали у будинок, вибиваючи кілька вікон, а також попали в поліційне авто, яке стояло перед амбасадою. Вбитих і поранених не було. Цей обстріл амбасади ЗСА, виконаний правдоподібно лівими терористами, наступив незадовго після того, як в центрі Буенос Айресу вибухло 14 бомб, підкладених переважно до будинків, в яких знаходяться закордонні підприємства та банки. Бомби вибухли в бюрових приміщеннях фірми Кока-Кола та американської нафтової компанії Филипс, а також в складі автомобілів марки Форд та в трьох філіях Бостонського банку. Решта вибухів були в англійських та арґентинських банках і підприємствах. Бомби вибухли кілька хвилин після півночі, коли в центрі міста було ще багато людей, які поверталися з ресторанів і кіно. Вбитих не було, але приміщення цих банків і підприємств були дуже пошкоджені. Ці терористичні акції наступили тільки кілька днів після пересторогн президента Хуана Перона, що арґентинська поліція строго реаґуватиме на будь - яку терористичну діяльність.

ВАЛЕНТИН МОРОЗ ПРОГОЛОСИВ ГОЛОДІВКУ

Валентин Мороз

Гельсінки, Фінляндія (УІС „Смолоскип"). — Сюди дісталася вістка, що Валентин Мороз проголосив голодівку, яку він рішений розпочати 1 липня 1974 року. Всі його дотеперішні домагання змінити умовини його ув'язнення у Владимірській тюрмі і дати йому відповідну медичну опіку, в'язничні власті не задовільнили, а умови його ув'язнення, навпаки, погіршилися.

Згідно з цією інформацією, яка дісталася сюди почерез Москву, Валентин Мороз держиться мужньо і гідно. Він по геройськи переносить всі знущання, не нарікає на своє ув'язнення, а тільки домагається своїх прав, ґарантованих Кримінальним кодексом СССР і в'язничним уставом. Інформація ця говорить, що він не просить помилування, а у своїх заявах до різних совєтських органів він протестує проти незаконного суду над ним і дискримінації його, як політичного в'язня.

Мати і батько В. Мороза, які живуть у родинному селі на Волині, робили постійні заходи, щоб відвідати сина. Не одержавши дозволу на відвідини та довідавшись про намір сина проголосити голодівку, вони це страшно переживали, живучи у постійних злиднях. Серед невідрадних обставин, переживаючи трагічне положення свого сина, на весну цього року померла мати В. Мороза.

В перших дня травня 1974 р. В. Мороза відвідала його дружина Рая і син, якому тепер 12 років. В часі відвідин і розмов Валентина з родиною були присутні в'язничні сторожі. Не зважаючи на це, згідно з одержаною у Москві вісткою, В. Мороз підтвердив дружині свій намір почати голодівку 1-го липня. Не зважаючи на прохання дружини і повну драматизму розмову, в якій В. Мороз держався надзвичай стійко, він мав заявити, що для нього немає іншого виходу, він мусить голодівку відбути, будучи вірним до кінця своїм переконанням і своїм поглядам. Не зважаючи на перебування в одиночці, В. Мороз є фізично виснажений і майже не до пізнання змінений вигляд, що важко пояснити з медичної точки погляду, коли б він перебував у нормальних в'язничних умовинах.

Присутній при відвідинах сторож мав переказати, що син Валентина Мороза, в часі розмови мав сказати свойому батькові: „Тату, ти мусиш жити для всіх нас", на що Валентин Мороз мав відповісти: „Здається, мені треба вмерти, щоб ви могли жити".

В. Мороз мав вислати заяву до Л. Брежнєва і деяких інших совєтських керівників, в якій з'ясовує свої позиції, домагається проведення в життя законності і заявляє про свою голодівку з днем 1-го липня.

„Літературна Україна" лає Український Народний Союз

Київ. — На сторінках газети „Літературна Україна" з 21-го червня опубліковано памфлет „Фарс політичних мумій" Олекси Носенка. Мета памфлету — показати, що на терені З'єднаних Стейтів Америки живуть українці, які у роки Другої світової війни находились в рядах Української Повстанської Армії, яка, мовляв, колляборувала з нацистами і стосувала терор супроти населення. В памфлеті автор називає ряд осіб, які, як каже він, живуть в ЗСА, а перед тим були або упівцями, або поліцаями на німецькій службі. О. Носенко навіть відкликається до Конвенції ОН з 1948 р., яка вимагає, що воєнних злочинців треба „судити за вчинені злочини на території тих держав, де вони були здійснені". Але „сенат США тричі заболотував цей документ . . . От і живеться в Америці кривавим злочинцям, як у бога за пазухою". Оці „злочинці" влаштовують різні конференції симпозіюми, наради, але „насправді тільки насичують атмосферу антикомуністичним чадом".

На закінчення О. Носенко цілий абзац присвячує недавній конвенції Українського Народного Союзу. „Нещодавно, — пише він, — у Сполучених Штатах відбувся так званий з'їзд тих, з дозволу сказати, українців, які піклуються про долю „братів" з Радянської України. На збіговиську чути було не промови, а суцільне завивання. Безбатченки уболівали за населення УРСР, яке, мовляв, „воліло б перебратися за океан". Збіговисько пишномовно наречено „з'їздом Українського Народного Союзу". У 47-мільйонного народу Радянської України, — пише Носенко, — ця подія викликає сміх, бо ж вона — черговий фарс політичних мумій" — закінчує свою лайку „Літературна Україна".

Пластуни вишколами розпочали таборування

Гантер (О.К.) — В неділю 23-го червня розпочали з Богом у церковці св. Івана Хрестителя в Гантері пластунки й пластуни свої вишкільні табори „Школу Булавних" і „Лісову Школу". Службу Божу з відповідною наукою відправив місцевий парох о. д-р І. Мак. У „Лісовій Школі" в Лексинґтоні таборує на свойому постійному місці вже в 117-тий раз 24 учасників (в цьому двох прибулих з Англії) і 6 інструкторів під проводом ст. пл. Василя Лончини як коменданта. У „Школі Булавних" на посілості Т. Кулика розтаборилося в п'яте 34 пластунок учасниць вишколу і 9 інструкторок під проводом комендантки ст. пл. Лесі Балтарович і опікунки пл. сен. Ольги Кузьмович. Пластунки, відзначуючи згідно з дорученням Головної Пластової Булави 60-річчя УС-С-ів, вибрали як свою таборову пісню відому стрілецьку пісню „В горах грім гуде", а її словами: „Диво — це наші дівчата" — назвали свій цьогорічний вишкіл.

Обидва вишкільні табори для майбутніх провідників та провідниць таборів юнацтва будуть тривати до суботи 6 липня, коли на терені цілих ЗСА розпічнуться усі пластові літні табори для пластового юнацтва і новацтва.

ЄВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Свобода преси

Немає жадного сумніву, що вільні і демократичні країни, зокрема З'єднані Стейти Америки, завдячують цю свою волю та свій розвиток цій своїй першій свободі, свободі слова, свободі преси, забезпечити їх першим Додатком до Конституції. І це мав на думці цілком певно і Найвищий Суд ЗСА, уневажнивши минулого вівтірка, 25-го червня, закон стейту Флориди, згідно з яким газети були зобов'язані друкувати відповіді публічних урядовців чи кандидатів на них на неприхильні редакційні статті і коментарі. Суд мотивував своє рішення тим, що така постанова практично вимагає від газети друкувати матеріял, який може, в оцінці редактора, до друку не надаватись і це означало б не тільки втручання у відповідальність редакторів, але практично означало б цензуру, отже суперечить постанові Першого Додатку до Конституції.

Конституція і закони Зєд'наних Стейтів, як і поодиноких стейтів зводяться до одної головної засади: ніхто не може наказувати або забороняти редакторові друкувати чи не друкувати те, що він уважає за відповідне. Інша справа, що за все надруковане редактор відповідальний і коли б він допустився злонамірепого знеславлення іншої особи чи установи, він відповідатиме перед судом та поносити відповідні консеквенції.

З жалем треба ствердити, що серед читачів українських газет, як і в громаді поняття свободи преси все ще досить поплутане. Наприклад, велика частина авторів листів до редакції „Свободи" дорікають за те, що один чи інший матеріял був надрукований, відмовляючи тим самим свободи слова для інших, хоча рішучо вимагають тієї свободи для себе. Ясно, що нема в світі газети, яка могла б друкувати все, що їй надсилається, а „Ню Йорк Таймс" має за своє мотто єдиноправильну засаду, що друкує „всі вістки, які до друку надаються".

Очевидно, що редактори роблять помилки, як у своїх власних писаннях, так і у своїх рішеннях. Але помилок можуть допускатись й інші професіоналісти. Проте, найбільшою помилкою було б, якщо б через помилку встановляти закони. Добре сталося, що Верховний Суд ЗСА тієї помилки не допустився у відношенні до свободи преси.

З другого боку, було б не меншою помилкою, якщоб преса прийняла рішення Верховного Суду тільки як додатково потверджений привілей, без додаткового зобов'язання. Якщо немає законного зобов'язання друкувати відповіді критикованих, то тим більшої сили набирає моральне зобов'язання преси віддати місце на оборону критикованого. Свобода бо преси найбільше залежить від самої преси, від її високих моральних стандартів та справедливости. Зловживання свободою раніше чи пізніше довело б до її обмеження, якщо не втрати.

Інтеграція совєтського бльоку

XXVIII сесія Ради Економічної Взаємодопомоги (РЕВ), яка об'єднує країни совєтського бльоку та є противагою до Европейського Спільного Ринку західніх держав, дає чимало важливого матеріялу для висновків на тему політики СССР і його сателітів на найближчі роки. В комюніке, що появилося по закінченні сесії 21 червня, говориться не тільки про досягнення за минулий період, враховуючи факт, що цією сесією відзначувано 25-річчя з дня заіснування цієї Ради, а про пляни і конкретні проєкти на майбутнє, точніше на роки 1976-1980.

Засадничо, наголос на цій останній сесії покладено, як це видно в комюніке, на прискішення інтеграції економік Совєтського Союзу та економік сателітних держав. На практиці це означає, що з кожним роком сателітні країни втрачатимуть економічну незалежність і щораз тісніше будуть пов'язувані з совєтським „материком", чи совєтською метрополією. У комюніке вичисляється досить докладно ряд „нових великих проєктів виробничого і науково-технічного співробітництва" та відзначається, що „підписано 11 багатосторонніх угод про спеціялізацію і кооперування виробництва в галузі машинобудування, харчової промисловости, сільського господарства, використання атомної енергії в мирних цілях. Створено міжнародні господарські об'єднання „Інтератоменерго", „Інтертекстильмаш", а також міжнародну організацію „Інтерелектро". Самі тільки ці назви говорять про розміри інтеграції совєтського бльоку в найближчих роках.

Має свою вимову плян „проведення підготовчих робіт по створенню єдиної енергетичної системи заінтересованих країн — членів РЕВ на базі об'єднаних енергосистем европейських країн — членів РЕВ та єдиної енергосистеми СССР . . . Буде розроблено і перспективні програми співробітництва країн — членів РЕВ у галузі виробництва основних видів палива та енергії з метою задоволення їх потреб на період до 1990 р."

Треба відзначити факт, що цим разом в нарадах сесії взяла участь делеґація Югославії, яка, як інформується в комюніке, бере участь „у багатосторонніх інтеграційних заходах країн — членів РЕВ". Економічну інтеграцію рішено поширити також на Фінляндію, Монголію і Кубу, де заплянoвано будівництво промислових підприємств силами всіх країн — членів РЕВ.

З наміченої Комплексної програми економічного розвитку „соціялістичного бльоку" упродовж 1976-1980 років можна зробити висновок, що йдеться про розбудову монолітної, стисло інтеґрованої економічної бази під усю структуру т. зв. „світової системи соціялізму" з метою перехилити балянс сил у розгрі з Заходом в користь Москви.

„Дженерал Моторс" продаватиме Кубі автомобілі

Буенос Айрес. — Арґентинська філія американської фірми „Дженерал Моторс" підписала з Кубою контракт, яким зобов'язалася продати Кубі 6,000 автомобілів марки „Шевролей", вартости 20 мільйонів долярів. Куба має одержати по 2,000 авт кожного року, починаючи від поточного, а кінчаючи на 1976-ім. Коли мав би відійти перший транспорт цих авт — ще не відомо. Автомобілі мають бути вживані як таксівки. Продаж цих авт становить деяку зміну в політиці Америки відносно Куби, бо досі жадні американські фірми, ані їхні закордонні філії не мали права продавати своїх продуктів комуністичній Кубі.

Леонід Полтава

DON'T BE FOOLISH

Впродовж останніх 3-4 років мільйони американців і канадців, у тому й тисячі українців з обох країн, мандрували за океан як туристи, в першу чергу до Европи. Як є дві Німеччини, дві Кореї, або два В'єтнами, так і Европ у наш час є дві: вільна Західня і підневільна Східня. Більшість українців мадрували до Західньої і значна частина — до Східньої, в першу чергу в Україну, хоча й мусіли їхати через Москву. Подорож у країну, яка не належить сама собі, дає великий досвід кожному, хто вміє, чи бодай бажає вміти бачити. Та в цій статті мова не про туризм, як такий.

Треба остерегти батьків і молодь перед одним аспектом закордонної мандрівки будь-куди.

Кожний американський громадянин, виїжджаючи з туристичною чи іншою метою поза межі ЗСА і Канади, автоматично підпадає законам тієї країни, в якій опиняється. Американські консуляти майже нічого, як правило, не можуть допомогти на території СССР (лише частково в самій Москві, бо в Києві, Менську, Тбілісі і т. д. навіть таких консулятів немає) і дуже мало можуть допомогти на території вільної Західньої Европи, якщо йдеться про наркотики.

Велика, рішуча, настирлива осторога перед наркотиками!

Наркоманство в р і з н и х формах розповсюджене у наш час серед слабої частини американської молоді. Хоч невеликою мірою, але заторкує воно й український сеґмент американської нації. Були арешти, знаходили марихуану; одну українку заарештували за садження конопель, та ще й на вікні... Наркотики розповсюджують не тільки заробітчани-„пушери", їх намагаються накинути американцям і вороги Америки. Таким чином, наркотики це не лише отрута, а й до певної міри соціяльно - політичне лихо.

Відповідно й поступають уряди багатьох вільних держав світу. Вони дуже гостро карають не тільки за розповсюджування чи контрабанду будь - якого наркотику, а навіть за знайдену в кишені малу пучечку „трави". У Туреччині, наприклад, як і в більшості інших країн, закон не розрізняє „м'якого" наркотику від „твердого": чи знайдуть цигарку з маріхуани, чи знайдуть дозу героїни — все одно загрожує кара смерти, яку потім суди замінюють на довічну в'язницю. Троє американців, з них одна дівчина, дістали тепер у Туреччині помилування у формі... 12 років в'язниці, з нагоди загальної урядової амнестії! Американський консулят нічого не міг вдіяти два роки тому й тепер, молоді люди мусять марнувати життя в казематах - льохах, де сиділи може наші предки - запорожці. Але ті бодай знали, що сиділи за віру християнську, за оборону Рідного Краю. Сидіти ж у неволі за „траву" — це злочин, а не героїзм.

За знайдення найменшої пучки маріхуани, гашишу чи будь - якого наркотику в Еспанії можуть викинути негайно туриста, караючи його гривною до 100 000 дол., а в більшості випадків карають довгою тюрмою і великою гривною. Те ж саме в Португалії, в Марокко, в Тунісі.

Не всім відомо, що в Канаді можна дістати, як і на Філіппінах, досмертну в'язницю за шмуґлювання - перевіз наркотиків, навіть у малих дозах. Найсуворіша кара за це в Ірані — вирок смерти, і тільки шах може змінити такий присуд.

У деяких країнах на Заході до недосвідченого молодика може підійти продавець - „пушер", продати дрібку „трави", а що він працює одночасно й для поліції — відразу ж доносить агентові. Молодика заарештовують, а „пушер' має подвійний заробіток, бо за викриття наркотиків платять у більшості країн Европи, Азії і Африки, як і в Південній Америці.

В опублікованій тепер Державним Департаментом у Вашингтоні брошурі зазначено, що в багатьох країнах світу, у тому і в Мехіко, не випускають за кавцією, а тримають наркоманів у тюрмах „аж до розслідування справи", яка триває від кількох місяців до одного року. Там же повідомлено, що тепер сидять по тюрмах за кордоном близько 900 молодих американців за вживання чи розповсюджування наркотиків.

Уряд одержав право наказувати електростанціям вживати вугілля

Вашингтон. — У вівторок, 25-го червня, тобто в день його відлету до Европи, президент Ніксон підписав закон, який надає Урядові право наказувати електростанціям вживати вугілля замість нафти та природного газу. Хоча Президент підписав цей закон ще у вівторок, то Білий Дім повідомив про це щойно в середу. Закон має на меті ощаджувати нафту та газ, бо в ЗСА відчувається брак цих родів пального, а натомість вугілля Америка має подостатку. Законопроєкт, схвалений обома Палатами Конґресу в першій половині цього місяця, вимагає, щоб електростанції, які почнуть вживати вугілля для продукції електричної енергії, зробили все можливе, щоб втримати занечищення повітря до мінімального рівня.

Роман Ільницький

УКРАЇНСЬКА ПОЛІТИКА В ЧАС МИРНОГО СПІВІСНУВАННЯ

II

Після Другої світової війни, дискусії на цю тему відносилися і були предметом обговорення на 20, 22, 23 і 24-их з'їздах КПСС, а також на нарадах представників комуністичних партій 1957, 1960 і 1970-их років. Особливо гостро виступали проти мирного співіснування ліві догматичні комуністи, які вбачали в ньому зраду інтересів трудящих, відречення від справи світової революції та капітуляцію перед імперіялізмом. Відповідаючи на такі і подібні закиди керівники КПСС вживали такої арґументації: наводжу найбільше типічні цитати, взяті із книжки „Ленінська теорія соціялістичної революції і світовий революційний процес", Київ, 1970).

„Така постанова справи не має нічого спільного з марксизмом - ленінізмом: Ще В. Ленін вказував, що мирне співіснування є формою боротьби з імперіялізмом, що тільки в умовах миру соціялізм здатний проявити свої переваги, як новий передовий суспільний лад. Марксизм - ленінізм вчить, що мирне співіснування не є примиренням з капіталізмом, а, навпаки, одна із форм боротьби із ним".

А в програмі КПСС з 1960 р, читаємо: „Мирне співіснування є основою мирного змагання між соціялізмом і капіталізмом у міжнародному маштабі і становить специфічну форму клясової боротьби між ними. Послідовно проводячи лінію на мирне співіснування, соціялістичні країни добиваються неухильного зміцнення позицій світової соціялістичної системи в її змаганні з капіталізмом. В умовах мирного співіснування створюються сприятливіші можливості робітничого класу капіталістичних країн, полегшується боротьба народів колоніяльних і залежних країн за своє визволення".

І ще одна цитата: „Мирне співіснування — це не пасивна, а активна класова, революційна політика. Не випадково ідеологи імперіялізму намагаються довести несумісність мирного співіснування з клясовою боротьбою. Вони хотіли б, щоб соціялістичні країни дали якісь ґарантії збереження статус-кво сучасного світу, як попередню умову мирного співіснування. Інші вимагають, щоб у принципи мирного співіснування було включено також відмову від політичної та ідеологічної боротьби".

„Боротьба за мир проти світової війни не тільки не заперечує, але, навпаки, має на увазі право народів на збройну боротьбу за національне і соціяльне визволення. Борючись проти нової світової війни, проти льокальних імперіялістичних воєн, як воєн несправедливих, комуністичні партії визнають необхідність і виступають за підтримку воєн за соціяльне і національне визволення... Радянський Союз, всі соціялістичні країни подавали і подаватимуть народам, які борються за свою свободу всю необхідну допомогу і підтримку. Це одна із основ міжнародної політики країн соціялізму".

Але Захід відносно скоро зорієнтувався в ситуації й перестав вимагати від Кремля „ґарантій збереження статусу-кво сучасного світу" і не настоює більше, щоб „у принципи мирного співіснування включено відмову від політичної та ідеологічної боротьби". Це скоро відчули й зрозуміли самі большевики. Зацитую бодай один голос, в якому віддзеркалюється виразне їх занепокоєння: „Не можна не бачити реальної небезпеки новітньої модифікації імперіялістичної політики. Використовуючи внутрішню реакцію, нестійкі дрібнобуржуазні і ревізіоністичні елементи, а також окремі труднощі та помилки в будівництві соціялізму, політика „наведення мостів" може іноді частково досягти своїх цілей. Приклад тому — події в ЧСР літом 1968 р."

А далі: „У сучасних умовах основну ставку імперіялізм робить на підрив соціялістичної співдружності з-середини, на ідеологічні диверсії і провокації, розраховані на використання націоналістичних пересудів, пожвавлення буржуазної ідеології в соціялістичних країнах. Така тактика наших ворогів вимагає значно посилити боротьбу збуржуазною ідеологією, викривати її, виховувати трудящих у дусі марксизму-ленінізму".

Як бачимо, Захід помалу хоча й непослідовно, все таки якоюсь мірою еволюціонує в правильному напрямкові. Між західніми народами появляється щораз більше таких людей і цілих груп (більше ліберального, як консервативного напрямку), які реально дивляться на мирне співіснування, тобто трактують його як жорстоку конкуренційну боротьбу між двома бльоками. Захід від дефензиви переходить до офензиви (принаймні це завважується в пресі, менше в урядових колах) і сьогодні вже не він, а Кремль вимагає припинення ідеологічної війни з такими її компонентами, як виміна ідей і людей. Найвищим моментом (покищо) еволюції поняття мирного співіснування на Заході можна вважати майже ультимативну вимогу західньо - европейських держав разом з ЗСА, висунену на конференції 22-ох держав в Гельсінках восени 1973 р., в якій кажеться, що СССР може тільки тоді розраховувати на широку економічну співпрацю з Заходом і на тривалу стабільність політичних відносин у світі, коли він відмовиться від залізної заслони, дасть свою згоду на свободу слова і думки та інших громадянських прав та на свободу рухів населення включно з правом вільного виїзду за кордон.

Знаменно, що така постанова справи знайшла широкий відгомін серед совєтських дисидентів, між якими найголосніше привітав її академік А. Сахаров. Він апелював до західніх народів, щоб вони взаміну за свої товари і високо розвинену техніку вимагали від совєтського уряду свободи слова, друку, зборів тощо.

Так то концепція співіснування нині переростає в ідею коекзистенційної війни між двома бльоками, в якій допускаються всі засоби взаємного поборювання за вийнятком збройних і зокрема такі, як виступи проти внутрішніх суспільних порядків в країнах противника, викривання незаконностей супроти його громадян, порушування постанов людських прав, схвалених ОН, порушування прав національних меншостей і цілих народів, колоніяльні методи володіння, визиск, дискримінація національна, расова, релігійна, соціяльна тощо.

Чи з того, що я сказав, можна робити висновок, що концепція мирного співіснування вже закінчила свій еволюційний процес і виступає перед нами, як завершена політична доктрина з готовою відповіддю на всі питання міжнародного життя? Так думати було б помилково. Еволюція тієї концепції ще далеко не завершена. І на Заході і на Сході ще далі ведуться гарячі дебати, якими засобами і шляхами вести політику, щоб не розпутати війни, а одночасно досягнути своїх цілей.

Орися Судчак

ПРОЧИТАВШИ „ВОГОНЬ І ПОПІЛ"

Поява публіциста Івана Дзюби на українському літературно - політичному обрії, а опісля його трагічний злам є темою нової книжки Романа Рахманного — автора багатьох статтей про підсовєтську дійсність і то не лише українською, але й теж англійською, французькою, голляндською та іншими мовами.

Перегортаючи сторінки цієї книжки п.н. „Вогонь і Попіл: Порив і злам Івана Дзюби", згадуємо Другий З'їзд Українських Журналістів Америки й Канади у Торонто 1966 року. Саме там Роман Рахманний у своїй доповіді говорив:

„Ми будемо воювати проти російського колоніялізму друкованим і живим українським словом — у статтях, нарисах, книжках, брошурах і закликах. Ми воюватимемо на сторінках українських газет і чужомовних періодичних видань. Ми воюватимемо на землі — по фабриках і університетах, на громадських вічах і в парляментах, по бібліотеках і на міжнародних виставках, на конференціях і з'їздах. Ми воюватимемо у космічному просторі — радіомовленні і в телебаченні. Ми воюватимемо правдивою інформацією в Україні та на чужині".

Виконуючи свою „Обітницю" вільного українського журналіста, Роман Рахманний саме оформив свою книжку „Вогонь і попіл", щоб розкрити один небезпечний аспект російського колоніялізму: утопійний інтернаціоналізм.

У передмові до цієї збірки нарисів історик д-р Марко Антонович пише: Роман Рахманний „яскраво і правдиво насвітлює і з'ясовує заторкнуті ним питання боротьби наших братів в Україні за свої права".

Відомий сеньйор українських журналістів Іван Кедрин характеризує есеї Р. Рахманного ось як: „Рахманний дуже реально підходить до сучасної сумної дійсности в Україні та поза нею, але він є ідеалістом, коли йдеться про остаточну перемогу української правди, а навіть трохи романтиком".

Про стиль нарисів у збірці „Вогонь і Попіл" переконливо скажуть слова самого автора, який про книги інших авторів там сказав:

„Є книги немов столітні дуби, що . . . верховіттям досягли хмар . . . Є книги-раби, що своїми гладкими словами . . . вислуговуються тиранам. А-ле є книги - бунтарі, на сторінках яких у чорних рядках замкнуто записи про біль і сором, що породжують святий гнів. Такі книги є революціонерами. Вони сонних пробуджують до діла, хама пероджують у людину, рабів перетворюють у повстанців".

До якого типу книг можна зарахувати збірку Р. Рахманного п.н. „Вогонь і Попіл"? . . . Це вирішить кожен, хто прочитає її. Однак тут варто нагадати, що автор збірки нарисів про „Порив і злам Івана Дзюби" ще 1968 року закликав усіх читати бунтівливі нецензуровані публікації з підсовєтської України, але він разом з тим радив читачам думати самостійно!

„Тільки самостійна думка охоронить нас перед лихом від розуму чужого! . . . Думайте!"

Якщо покористуватися крилатим висловом Р. Рахманного, то кільканадцять нарисів збірки „Вогонь і попіл" вриваються у свідомість читача немов вагони „поїзду, що йде крізь наше серце". Вони примушують заявити себе по якомусь боці української визвольної барикади. Відповідь автора на цю дилему виразна і рішуча:

„Порив і злам Івана Дзюби доказав правдивість слів, що „на московському кумані України самостійної не вишити!" . . . Совєтський Союз, як новочасну форму російського імперіялізму і рабства, треба ліквідувати а не реформувати".

Збірка нарисів „Вогонь і

(Закінчення на стор. 3-ій)

О. Т.

„ВОНИ ВИЖИЛИ"
ПОЇЗДКА НА ЗМАГАННЯ, ЩО СТАЛО ЗМАГАННЯМ ЗА ЖИТТЯ

1

Початок поїздки спортової команди „раґбі" абсольвентів католицької колеґії Стелля Маріс в уруґвайському місті Караско на міжнародні змагання з чілійською командою у Сантьяґо такий звичайний і несензаційний, як кожний інший виїзд спортсменів одної країни до другої, що їх тепер так багато. „Раґбі" — це новий спорт у цій, чи не найменшій країні Південної Америки. Його привезли в Уруґвай ірляндські братчики, які в 1950-их роках заснували католицьку колеґію на передмісті Монтевідео, в Караско для синів заможних родин Уруґваю, щоб згідно із стародавньою засадою „в здоровому тілі здорова душа" — виховувати молодь на релігійних працівників і в любові до спорту. Скоро, побіч копаного м'яча, „раґбі" стало національним спортом, (Уруґвай це подвійний першун світу в копаному м'ячі у 1930 і 1950 роках) й улюбленою грою не тільки студентів колеґії Стелля Маріс, але їхніх старших колеґ, абсольвентів колеґії, що створили клюб „олд боїв". І саме ці „олд бої" зуміли „знаціоналізувати" раґбі в Уруґваї, і здобуваючи першенство країни, переможно виступили у змаганнях із сусідньою Арґентиною, а в 1971 році ця уруґвайська п'ятнадцятка виступила до змагань з першуном Чіле в Сантьяґо, перемагаючи в одних із двох змагань. Тож амбіцією уруґвайської команди „раґбі", що 12 жовтня 1972 р. покидала летовище в Караско в напрямі на Чіле, було перемогти чілійську команду і в той спосіб стати першуном Південної Америки.

Якщо й були якісь сутінки в цій ентузіястичній спортовій виправі за першенство то це фінансові проблеми. Шкільна аматорська команда не могла рішитись на коштовну подорож спеціяльним літаком і тому її члени стали шукати ентузіястів спорту між своми колеґами, щоб заповнити сорокособовий приватний літак і тим зменшити кошти переїзду за особу. Це їм легко вдалося. Крім п'ятнадцяти змагунів на літак „Ферчайлд Ф227" всіло двадцять п'ять інших пасажирів, між ними — крім студентів - колеґів змагунів — середнього віку жінка Маріяні, що їхала на шлюб своєї дочки до Чіле, дві подружні пари, одна з них Жавієр і Ліліяна Метоль, що залишили зі своїми батьками четверо маленьких дітей (від одного до восьми років життя) та й дві інші жінки — мати й дочка. Ці дві жінки особливо для нас цікаві. Старша Євгенія Парадо — це іміґрантка з України. Вона вийшла заміж за багатого уруґвайського підприємця, живучи разом із своїми батьками у багатій околиці на передмісті Монтевідео. З нею її двадцятирічна дочка Сузанна. Обидві Парадо їхали до Чіле не так ради туристичної приємности, щоб оглянути цю закриту від південно-американського материка височезними Андами цікаву країну, але щоб дотримати товариства синові і братові Фернандові — одному з кращих змагунів команди.

Коли американської продукції літак „Ферчайлд" підіймався із військового летовища в Караско, гомоніли пройняті ентузіязмом голоси в більшості молодих спортово загартованих пасажирів, як і ентузіястичні голоси кількадесяти осіб найближчої рідні пасажирів—батьків, матерів, братів і сестер, що прийшли виряджати свою амбітну команду. Командантом літака був вправний летун полковник Кліо Цезар Феррадас, що мав за собою понад п'ять тисяч годин летунського досвіду, вправний переможець польотів понад Анди, що їх він переїхав двадцять дев'ять разів. Його помічником-пілотом був старший від нього та з меншим летунським досвідом поручник Данте Гектор Лягурара, який в одному випадку мусів був покинути джет Т-33 на парашуті і тепер — згідно з вимогами команди уруґвайських повітряних сил — йому треба було набути більше практики, поїхавши з досвіченим летуном. Крім пілотів на літаку було ще три особи залоги.

Ентузіязм пасажирів, що виявлявся у голосних розмовах і жартах, ще більше піднісся, коли — проїхавши широкі арґентинські степи — літак наближався до Андів. Пасажири дивились із зацікавленням крізь вікна, щоб —дехто вперше в житті — побачити справжні гори. Т[...] в той час з кабіни пілоті[в] вийшов стюард Рамірез і крізь голосник заявив, що погода не дозволяє переїхати крізь кордільєри і тому літак мусить приземлитися на терені Арґентини в підгірській місцевості Мендоза. Ентузіязм пасажирів наглo впав. Ні могутній красвид засніжених гір, ні нова місцевість не радували вже змагунів, для яких єдиною ціллю був спортовий майдан у Сантьяґо і надія на перемогу. Вони покинули Уруґвай о шостій годині ранку і деякі з них навіть не снідали. На літаку не було ніяких харчів. Треба було переночувати в Мендозі і чекати на кращу погоду.

Наступного дня вранці погода не виказувала змін. Мо[...]ли бути дві альтернативи: [р]озраховувати на покращан[н]я погоди, або повернутись [д]о Монтевідео. Арґентинські [п]риписи не дозволяли чужинним літакам затримуватися [н]а їхніх летовищах довше, [н]іж 24 години. Настрій у [з]магунів підупав, і щойно [к]оли вони побачили двох своїх пілотів, які поверталися із міста завантажені пляшками арґентинського [в]ина, їхні очі спалахнули [н]адією. Командант дружини Марсельо Перез повідомив, [щ]о за пляном пілотів вони [в]истартують після полудня і летітимуть не просто на Сантьяґо через просмик Юнкал, бо в тому місці Анди доходять до 20 тисяч стіп, але поїдуть більше на південь через просмик Пляншон. „Ферчайлд" — це був двомоторовий турбопропелеровий літак нової американської продукції великої спроможности, та все ж він не міг підійматись вище, ніж 25 тисяч стіп. Тож просмик Пляншон висотою тринадцять з половиною тисяч стіп для „Ферчайлда" — ніяка небезпека.

(Продовження буде)

Свято Весни на „Новому Соколі"

В днях 25-27 травня ц. р. пластова оселя „Новий Сокіл" біля Норт Коллинс, Н. Й. гомоніла співом і сміхом довго-очікуваних знайомих гостей — пластунів. З'їхалося тут на пластове Свято Весни біля 250 осіб пластунства — з того 200 юнацтва — з станиць Детройт, Клівленд, Рочестер, Боффало та пластуни — представники з Чікаго, Сиракюз та Гемілтон. Свято проходило під кличами цілого пластового обіту „Щоб нарід мій вольним, могутнім зростав" та слів пл. гимну „Люби Отчизну — наш труд".

Погода була соняшна, але холодна. Свято Весни відкрито з одногодинним опізненням. Однак ця неточність не стала прикладом і дальша програма Свята проходила точно за наміченим пляном.

Команда й булава цьогорічного Свята Весни складалася головно з старшого пластунства, а саме: пл. сен. Ярослав Пришляк — комендант, ст. пл. Ліза Шрамель — писар, ст. пл. Андріян Цьолко — бунчужний Свята Весни та табору, УПЮ-ів, ст. пл. Оленка Сайкевич — комендантка табору УПЮ-ок, ст. пл. Богдан Чмола — комендант табору УПЮ-ів, ст. пл. Марта Гаврилюк — бунчужна табору УПЮ-ок. Були також слідуючі референти: пл. сен. Оля Чмола — фін. сп. реф., пл. сен. Марія Стасюк — спортовий реф., д-р Михайло Сайкевич — таборовий лікар, пл. сен. Марта Стасюк — медична опіка, ст. пл. Ліда Душенко й ст. пл. Роман Лоза — старшо-пластунські справи. Службу Божу в неділю відправив Всечесніший о. шамб. д-р Павло Івахів. Справа прохарчування спочивала весцію в руках Кружка Пласт-приятів осередку праці пластунок-сеніорок в Боффало. Цю важливу й конечну ділянку прохарчування очолила п-ні Оксана Салдит.

В суботу вечером відбулася весела ватра, яку провадив пл. сен. Микола Кавка. Святочна ватра відбулася в неділю вечером. При звуках сурми та бубнів — мовчанкою вшановано пам'ять героїв України та на їх честь вложено до ватри дубовий вінок. В першій частині ватри були запрезентовані та іменування, признання ступенів у Кадрі Виховників, звільнення з УПН та УПЮ.

Другу частину розпочав пл. сен. Ярослав Пришляк — комендант Свята Весни й станичний з Боффало словом — вказуючи на арешти культурних діячів в Україні москалями, та закликаючи всіх учасників до гнівного протесту проти цих злочинів та русифікації. Опісля зачитано привіти з нагоди Свята Весни від Верховного Архиєпископа й Патріярха Кир Йосифа Сліпого, Начального Пластуна пл. сен. д-ра Юрія Старосольського та від голови КПС — пл. сен. Павла Дорожинського. Слідували точки юнацтва до теми кличів Свята.

За теренову гру УПЮ-ок відповідала пл. сен. Оксана Бережницька. Вислід: гурток „Верізка" з 10 Куреня ім. Ольги Кобилянської, Детройт — перше місце; гурток „Синя Хвиля" з 10 Куреня ім. Ольги Кобилянської, Детройт — друге місце; гурток „Промінна Соняя" з 28 Куреня ім. кн. Ольги, Клівленд — третє місце.

Вислід спортових змагань УПЮ-ок: 28 Курінь ім. кн. Ольги, Клівленд — перше місце; 10 Курінь ім. Ольги Кобилянської, Детройт — друге місце; 40 Курінь ім. кн. Ольги, Боффало — третє місце; 12 Курінь ім. Ганни Барвінок, Рочестер — четверте місце; Курінь юнаків з Боффало — друге місце; Курінь юнаків з Клівленд — третє місце; Курінь юнаків з Рочестер — четверте місце.

Команда Свята Весни складає подяку всім, що причинилися до успішного переведення цього Свята, а головно голові Кружка Пласт-приятів в Боффало Любомирові Корятко, як рівнож і панями з Кружка Пласт-приятів та пластункам-сеніоркам за приготування смачного харчу. На особливе признання та подяку всіх, заслуговують Оксана Салдит та пл. сен. Оля Чмола.

Було б несправедливо поминути вклад старшо-пластунського проводу цього Свята Весни, який доказав вміння виконання взятої на себе пластової праці з відповідальністю, обов'язковістю, зарадністю та пластовим знанням.

ст. пл. Марта Гаврилюк
станичний писар

КНИЖКИ

ДОНЧУКА, МОВЧАНА ТА ІН.

З. ДОНЧУК: В облозі (новий роман, тверда обкл.) — $5.00; Праця і нагорода (376 стор., тверд. обкл.) — $6.00; Д-р Ю. МОВЧАН: Записки лікаря (новелі, оповід., тверд. обкл.) — $5.00; Що варто б знати (оповід., статті та ін., твер. обкл.) — $4.00; ДМ. НИТЧЕНКО: „Укр. правописний словник — $2.35; А. ОРЕЛ: Словник чужомовних слів (укр. мовою, 3 томи) — $6.85; П. ЗАГРЕБЕЛЬНИЙ: Роман про давню Україну - Русь, В. Мономаха та ін. — $2.90; В. ГРІНЧЕНКО: Дві повісті (тверд. обк.) - $2.85; В. ГЖИЦЬКИЙ: Два романи (твер. обк.) — $3.15; П. СТРАДНИК: Правда про рад. владу на Україні (250 вел. стор.) — $4.50; А. ГАЛАН: Про радість і біль (з портр. автора) — $2.00; ВІРА ВОРСКЛО: Листи без адреси (літ. твори) — $2.00; П. ФЕДЕНКО: І. Мазепа (життя й діяльність) — $2.25; Несмертельна слава (повість з історії України) — $2.00; П. КАРПЕНКО - КРИНИЦЯ: Індіянські балади (нові твори) — $2.00; ІВ. МАНИЛО - ДНІПРЯК: Меч Святослава (нові твори, Зоряність, Кипень. Сполучені Штати України)... — $2.00; Україна сама.., Грім за зорею, Псални і клинки, Січ і відсіч та інші збірники — $3.00; „ВОЛОСОЖАР" (літ. журнал, усі числа) — $2.00; „ЕЛЬДОРАДО" (вибрані твори укр. письменників) — $0.65; Т. ОСЬМАЧКА: Кипиці часу (літ. твори. Цінне!) — $0.60; ІВ. КМЕТА - ІЧНЯНСЬКИЙ: Крила над морем (нові твори, тверд. обкл.) — $2.00; ВАС. ЧАПЛЕНКО: Ієько Гава — $1.00; Є. ОНАЦЬКИЙ: У вічному місті (РИМ) — $3.00. ЗАМОВЛЕННЯ ТА ГРОШІ висилайте на адресу

В-ва „ВОЛОСОЖАР":
Mr. I. Manylo, Wolosozar
Cumberland Rd.
Millville, N.J. 08332, USA

ПРОЧИТАВШИ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

попіл" у руках читачів буде це одним „потужним ротором, що допоможе рештки уторійного інтернаціоналізму вивіяти з голів наших сучасників — і в еміграції, і в Україні!"

Таке в мене враження після того, як я прочитала нововидану книжку Романа Рахманного.

Орися Судчак

— □ —

„Вогонь і попіл: Порив і злам Івана Дзюби" можна замовляти листовно, адресуючи листа або карточку на поштову скриньку:

Montreal 107, Que., Canada.
P.O. Box 412, STA. "H"

Концерт учнів Л. Вахнянин-Куриленко

Школа-студія гри на фортепіяні проф. Лесі Вахнянин-Куриленко в Лос Анджелесі закінчення кожного навчального року віддає концертом - пописом своїх учнів. Цьогорічний концерт (16-ий із черги в Голлівуді) відбувся в неділю 9-го червня ц.р. в залі Українського Культурного Осередку (УКО). Діти і вже дорослі студенти успіхно виконали на фортепіяні більше п'ятдесяти музичних точок різноманітної програми — творів великих композиторів (Чайковський, Косенко, Шуман, Барток, Алісон, Томисон, Гаслер, Роджер, Коб, Берковиц, Тайлор, Бурнам, Мендельсон, Гілюк, Гріг, Ліст, Колеса, Коломиєць, Беттовен, Бах, Рахманінов, Сінгінг, Шопен, Шуберт), як також майбутнього, можливо, великого нашого композитора Ореста Балабана „Подорож у простори", який виконав сам автор - студент цієї школи. Кожна точка програми, виконана учнями, приносила радість слухачам, бо студенти показали не лише високу техніку гри, фразування (чітке виділення музичних фраз, мистецько змістове розмежування при виконанні музичного твору), а й розуміння стилю часу кожного композитора.

Виконавцями були: Орест Балабан, Оля Михайлів, Петро Кізима, Христина Кізима, Лорі Террі, Тодд Шеад, Лаурін Терри, Генри Шед, Віолетта Домкус, Гігі Гісе, Роман Чиж, Олеся Корінь, Варвара Стампе, Роберт Трегубер, Ірина Чиж.

Цей концерт (як і попередні) ще раз підкреслив, що проф. Леся Вахнянин - Куриленко є не лише віртуозом гри на фортепіяні, а й великим маестром - педагогом, яка блискуче уміє передати учням свої знання. Якщо це останнє повністю усвідомить наша українська громада в Каліфорнії, то, напевно, у багато разів збільшиться кількість українських учнів у її студії.

Присмною несподіванкою на концерті були сольоспіви (в середині програми) колишньої її учениці Анастасії (Зоряни) Діденко, яка тепер бере лекції співу та опери у студії проф. Лучії Лівер — членкині Центральної Опери Сервіс у Ню Йорку, президентки Голлівуд - Вільшир Симфонічної Асоціяції (до речі, за свої досягнення на полі співу - музики її обрано в 1972 р. до двох тисяч найвизначніших жінок світу). А раніше брала лекції у колишньої оперної співачки (Західньої Европи й Америки), а тепер покійної Ольги Сачердоте — дружини відомого скрипаля Джосифа Гардінга, який є учителем А.З. Діденко гри на скрипці. Це було несподіванкою, бо ці сольоспіви не були в програмі. А головне, слухачі відчули, що в А.З. Діденко (рідкісне лірично - кольоратурне сопрано) народжується наша слава — велика співачка, — що дальші студії поведуть її шляхами Соломії Крушельницької на сцени найкращих оперних театрів світу (за це відкриття знову ж треба дякувати Лесі Вахнянин - Куриленко, яка була ласкава запросити цю співачку на концертову сцену). Вона виконала: „Гу іс Сільвія?" — пісню Франца Шуберта (по англійськи); „О міо бабіно каро!" — арію із опери „Джіяні Скікі" Джакомо Пуччіні і „Каро Номе" — арію із опери „Ріголетто" Джузеппе Верді (обидві італійською мовою). Надіємось, що УКО влаштує для неї окремий концерт, на якому почуємо й українські пісні.

Мої побажання (відносяться до всіх українських громад, у розсіянні сущих): справа навчання і виховання нашої молоді має бути справою усього нашого громадянства, а не лише батьків. У днях, коли учні роблять попис, ми повинні показувати своєю там присутністю, а не влаштовувати в ці самі дні і години інші імпрези. Якщо учні - студенти пописуються лише перед своїми батьками, то це їх знеохочує до громади. А пізніше вони відходять від неї; серед наших молодих талантів є такі, що фінансово не спроможні студіювати. Для таких мусять знайтися наші меценати, які сфінансували б студії. Вони пізніше напевно одержать зворот із такими відсотками, яких не дасть жаден банк, а саме: вони увіковічнять себе і залишать вдячність у душі таких, хто не лише підопічного, але й цілого народу. Ось приклад: у Голлівуді працює російський медик д-р М.Б. Він, хоча має родину й дітей, заопікувався молодим чоловіком — М. Цей останній уже кінчає на кошт д-ра університет і консерваторію. А його незаможні батьки не змогли б дати цієї освіти. Вірмо добрі приклади від інших.

Микола Новак

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЛІГА ВІДБУДЕ ОКРУЖНИЙ З'ЇЗД

6-го і 7-го липня відбудеться окружний З'їзд молоді Української Православної Ліги в парку місцевої громади св. Петра і Павла в Ютика, на який запрошені отці настоятелі, молодь і відділи молодечих організацій та парафіяльні уряди. В з'їзді візьме участь Головний Предсідник УПЛіги на Америку Павло Чебіняк з Джансон Сіті.

Окружний З'їзд намічений для скріплення гуртків молоді при громадах, а де таких немає, по можливості за допомогою оо. настоятелів і парафіяльних урядів потрібно б зорганізувати. Щоб молодше покоління могло між собою запізнатись, співпрацювати і частіше зустрічатись.

В програмі намічено духовні науки, котрі виголосять Ієромонах Миколай (Зіммер) з Джанствн, Па., рівнож відбудуться хорові та інструментальні концерти, народні танці, спортові змагання та інші розваги.

В суботу о год. 8-ій вечора настоятель о. прот. Володимир Мельник відслужить Вечірню з довколишнім духовенством. Після Вечірні молодь і бажаючі вірні приступлять до Сповіді. В неділю Св. Літургія о 9-ій год. ранку, а опісля Відділ Української Православної Ліги при парафії св. Апп. Петра і Павла отримає Грамоту Визнання. (Чартер). Після відправи і церемонії вручення в парафіяльній залі буде обід котрим буде гостити приявних місцевий Відділ УПЛіги. З'їзд закінчиться попиренням окружними організацій ними зборами о 1-ій годині дня.

о. В. М-к

Скрипковий концерт Меланії Купчинської на Союзівці

Дванадцятилітня Меланія Купчинська виступить на Союзівці 29-го червня ц. р. Вона є ученицею свого батька, проф. Яреми Купчинського і славного д-ра Апельбавма, що є професором музики в Мангеттенській Музичній Школі.

Меланія Купчинська

Меланія вже вісім років студіює гру на скрипці і відома з численних виступів в Ню Джерзі, Ню Йорку і Мейні. Протягом двох останніх років вона була концертмайстром симфонічної оркестри молоді центрального Ню Джерзі і минулої зими виступила, як солістка з цією ж оркестрою.

Меланія вже виступала на Союзівці минулого листопада, під час Дня Подяки. Тепер вона приготовляється грати кілька композицій композиторів Баха, Масенета, Крайслера і Гугая, але найцікавішою частиною її виступу будуть дві українські композиції.

Як відомо, у нас небагато українських композицій із скрипкової музики. Завдяки славному українському композиторові і скрипковому віртуозові Романові Придаткевичеві, Меланія одержала два неоцінені манускрипти; „Мелодію" („Над Прутом у лузі") Воробкевича в обрібці Придаткевича, як також „Танці" з Придаткевича власної „Першої Української Рапсодії". Це вперше композитор дозволив іншій особі відіграти цей твір.

Д-р Роман Придаткевич є тепер професором емеритом з Мюрей Стейтового Університету в Кентакі. Він приїде на Союзівку, щоб послухати концерту молодої української скрипачки. Д-р Придаткевич є також колишнім учителем професора Яреми Купчинського, батька Меланії.

На фортепіяні буде акомпаніювати Мері Остров. Її муж, д-р Ізаак Остров, професор скрипки на Кляріон університеті в Пенсилвенії, буде асистувати Маланці у відіграванні кількох скрипкових дуетів.

Н. Н.

Губернатор Вілсон заповів участь в Зустрічі Українців Америки і Канади

Ню Йорк. — Як інформує Комітет Зустрічі Українців Америки і Канади, в Зустрічі, яка відбудеться 6 і 7 липня ц. р. на розлогій Оселі СУМА в Елленвіл, Н. Й., візьме участь в маніфестаційній частині губернатор стейту Ню Йорк Мелколм Вілсон та інші представники американського і українського політичного світу.

Зустріч, яка проходитиме під гаслом: „В 30-ту річницю УГВР прославім героїзм українських жінок Кінгірі" і яка має запротестувати проти переслідування політичних і культурних діячів в Україні, буде поділена на дві частини. В програмі в суботу, яка розпічнеться о год. 5-ій по пол., запляновано відбути багатолюдний панель на тему: „Вчора і нині в Україні" в якому виступлять: проф. І. Вовчук, проф. д-р К. Савчук, мгр В. Микула і Асколд Лозинський. В мистецькій програмі того дня виступатимуть: дівочий хор „Жайворонки" і танцювальний ансамбль „Верховинці" (обидві мистецькі групи діють при Осередку СУМА в Ню Йорку); тріо „Троянди" з Байону, М. Чолій — соліст Монтреальської опери, соліст-бас В. Тисовський і велика оркестра СУМ з Монтреалю. Вечором забава з програми про оркестрі „Червона Рута" із Сиракюз.

Другого дня, в неділю, о год. 10-ій Служби Божі в обидвох обрядах, о 12-ій год. маніфестаційна частина з виступом губернатора Вілсона, словом проф. І. Вовчука і мгр У. Целевич, привіти представників СОУВФ, СКВУ, УККА, КУК. О год. 3-ій знову великий мистецький концерт: монтаж поезій О. Олеся і М. Матієва Мельника, що його виконає юнацтво Осередку СУМА з Ньюарку під кер. Іванни Коновів; чоловічий хор „Прометей" з Філядельфії, і вже згадувані ансамблі.

У зустрічі заповіли свою участь багато громад з ЗСА і Канади, які організують з більших місцевостях автобуси. Організатори сподіються великої кількости молоді, що все бере активну участь в подібних імпрезах.

ЗБІЛЬШЕННЯ ДОВОЗУ АРАБСЬКОЇ НАФТИ ДО ЯПОНІЇ

Токіо. — Перебуваючи з офіційною візитою в Токіо, директор Іракської національної нафтової компанії заявив в часі пресової конференції, що Ірак заміряє збільшити доставу нафти для „заприязнених країн", а в першу чергу Японії в заміну за її господарський і технічний ремамент. Японія вдоволена постановою арабів, бо брак нафти в Японії спричинився до сповільнення праці в індустрії, що в свою чергу збільшило безробіття і робітничі штрайки, які сильно підірвали економіку країни.

Наталка Полтавка у Голлівуді

Другу виставу опери „Наталка Полтавка" Ів. Котляревського, поставлено 2-го червня ц. р. у залі Українського Культурного Центру, силами Українського Театрального Ансамблю, на цей раз, під мистецьким керівництвом Гліба Старовійта — учня відомого українського артиста-драматурга Якова Гулака-Артимовського.

Тому, що ввесь чистий прибуток із вистави призначено на українську „Рідну Школу", організаційна ділянка постанови була в руках шкільної ради та вчительства. За кілька хвилин перед початком, учителька п-і Івахів прочитала історію та лібрето опери Ів. Котляревського „Наталка Полтавка", по-англійськи, для не-українців та молоді, яка не розуміє мови. Виготовив цю працю Г. Старовійт, а переклала її англійською мовою — Марія Старовійт.

Ось з хати виходить Наталка з дерев'яними відрами на коромислі, набирає воду. А набравши води і опершись на коромисло, співає журливу мелодію про свого милого. Чарівний спів у виконанні К. Задорожної перенесіть глядача у стоп'ятдесятлітню минувшину тогочасного сільського життя, відтвореного у невмирущій опереті Котляревського. Капіталіна Моше-Задорожна маючи високу театральну школу й природні здібності створила чудовий образ Наталки.

Олена Акіншин-Задорожна, старша сестра Капіталіни Задорожної, виконуючи ролю Терпелихи, своєю перфектною грою справила таке несподіване враження, що люди, після її співу, не могли припинити оплесків. Добре вироблена гра двох сестер у другій дії доводила до сліз молодь і старших, які не раз бачили цю оперету. Артистка Олена Задорожна мімікою та перфектним виконанням вокальних точок — зачаровувала глядачів. А відтворення образу матері Наталки був прикрасою цілої постанови.

Вже багато років Каліфорнійці прислухуються до співу Петра Марціняева на різних імпрезах. В опереті ж він відобразив яскравий образ працьовитого чесного парубка, а у вокальному виконанні ролі Петра і Наталки відзначились повною гармонією.

Константин Матвіїв вмілою грою правдиво відтворив постать безжурного парубка, який підбадьорував зажуреного Петра, та подбав про зустріч Наталки з Петром. Вже немолодий Сергій Лисенко добре вив'язувався у ролі Возного, не зважаючи на специфічність мови в ролі.

Ролю Виборного артист Г. Старовійт виконав впевнено, без форсування, і своєю вмілою технікою та вправним знанням подав реальний образ тогочасного старости-виборного.

Музичний акомпаньямент був в руках досвідченої професіоналістки Лесі Куриленко-Вахнянин, вона з педагогічним хистом та музичним науковим досвідом подавала музику у виконані цієї опери. А Марія Старовійт під час підготови частинно вела провід музичних партій зі солістами.

Довголітній досвід театрального мистецтва, добра школа в досвідченого драматурга та використання системи всіх українських корифеїв — дали режесерові небагато силу створити добру постанову. А його ж малярські здібності спричинились до виготовлення гарних декорацій.

Фінальний додаток передвесільного вітання та групової танок, виконаний танцюристами української танцювальної компанії Н. Прокопів, оживили кінцеву картину вистави. Хай ця постанова буде початком нового піднесення нашого театрального мистецтва у Каліфорнії.

Н. С.

ПРИСВЯЧУЮ
СВОЇЙ ДОНІ

бл. п.
ЛЯРИСІ ГАРКАЧ

У ВОСЬМУ РІЧНИЦЮ
ЇЇ СМЕРТИ, ЯКА
ПРИПАДАЄ
28-го ЧЕРВНЯ

СПОМИН

Твердою дорогою довший час іду.
І по тобі Лялю тугу, жаль несу.
Не легко мені це попадає.
Усе хтось доріжку закидає!
Я змучена немов і збита
А може я і ліз?
Що тій доріжці не має кінця
Та туга я не сама —
Немов приятелів знайшла
Серце огріваєсь
В цю суму для мене днину
Немов крізь щілину
Сонце заглядає.
І якось відлягнула туга
Покотилась весела сльоза,
Одна, і друга лице мені помила
Бо ти мені Лялю гарні спомини лишила.
Я ніч і дні, твої спомини збираю
Немов пацьорки...

Червень, 1974 р. **МАМА**

Ділимося болючою вісткою з Приятелями і Знайомими, що дня 13-го червня 1974 року, несподівано відійшов від нас у Вічність наш Незабутній МУЖ І БАТЬКО

св. п.
ОЛЕКСАНДЕР ЮРКЕВИЧ
МАГІСТЕР ПРАВА
народжений у Звенигороді в Західній Україні.

ПОХОРОНИ відбулися 17-го червня 1974 р. в Торонті, Канада.

Горем прибиті:

дружина — МАРІЯ
син — МИРОСЛАВ
донька — СОФІЙКА
брат — МИКОЛА
Родина в Україні і Польщі

Замість квітів на свіжу могилу нашого Вуйка
бл. п. о. крилошанина
Юрія Менцінського
складаємо 30.00 долярів
на „Церкву в Потребі".
Марія й Ізидор РИБАКИ

Ділимося болючою вісткою з Рідними, Друзями і Знайомими, що дня 25-го червня 1974 р. відійшов у Вічність, на 56-му році життя, після тяжкої недуги, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, наш Найдорожчий

ЧОЛОВІК, БАТЬКО, БРАТ, СТРИЙ, ВУЙКО і КУЗЕН

сл. п. д-р
БОГДАН КАРАТНИЦЬКИЙ
ПРАВНИК І БАНКОВЕЦЬ

кол. змагун УСТ Україна - Львів, член академічного хору „Бандурист" у Львові і член основник українського хору „Думка" в Ню Йорку.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбудуться:

ПАРАСТАС і ПАНАХИДА в п'ятницю, 28-го червня ц. р. о год. 8-ій вечора, в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку, при 7-ій вулиці Схід ч. 129.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в суботу, 29-го червня ц. р. о год. 9-ій ранку в похоронному заведенні, а Заупокійна Свята Літургія в церкві св. Юрія о год. 9:30, звідки Тлінні Останки будуть перевезені на місце Вічного Спочинку на Український Православний Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

В безмежному болю:

дружина — ПАВЛИНА
дочка — ХРИСТИНА
сини — АДРІЯН, АНДРІЙ і СТЕФАН
сестра — ЛІДІЯ КРУШЕЛЬНИЦЬКА з мужем ЛЕОНТІЄМ, дітьми: ОКСАНОЮ і ЛЮБОМИРОМ та внуками — МАРЧИКОМ і ПАВЛИКОМ
брат — д-р ЗЕНОН з дружиною ДАНОЮ і сином АДРІЯНОМ та близька і дальша Родина в Україні, Америці, Канаді і Европі

Зустріч абітурієнтів Академії св. Юра в Ню Йорку

Гамір і метушня на коридорі школи, св. Юра в Ню Йорку в суботу 8-го червня ц. р. Це абсольвенти і абсольвентки Академії, зібралися у гарних вечірніх одягах, на запрошення Батьківського кружка, на зустріч з отцями, сестрами, представниками організацій, своїми професорами, батьками й гістьми. Це нічого нового, бо вже третій рік з черги Батьківський Кружок так відсвятковує градуацію четвертої кляси академії.

Сміх та веселі голоси дзвенять серед мурів імпозантної школи. По хвилині присмирий, але рішучий голос взиває до спокою. Це — сестра Наталія, директорка, відчитує прізвища й уставляє абітурієнтів у ряд. Сестра Наталія є директоркою академії від початку нашого в ній перебування. Своєю рішучою поставою вона зуміла здобути послух, а справедливим і послідовним поступованням — здобула пошану й любов. Праця для школи стала частиною її життя. Своїм молодим віком і виглядом подобає радше на абітурієнтку, ніж на директорку. Однак, я не радив би новим учням академії мене зле зрозуміти, бо де треба вжити твердої руки, не завагається ужити директорської влади.

Ідемо до авдиторії рядом, напереміну з дівчатами. Авдиторія ясно освітлена, а на стіні вписані привіти. Всі встають на привітання. Столи застелені білими обрусами, прибрані зеленню і трояндами.

За почесним столом бачимо наших отців з парохії, сестер, представників Батьківського комітету і представників наших українських організацій. Окремі столи для професорів, організацій, батьків. Ми займаємо стіл уставлений у підкову. Молитву проводить о. Ігумен В. Гавліч. Столи вщерть заставлені різним добром. Тут мушу згадати про властителів наших сусідніх м'ясарень, котрі не жаліють для нас своїх смачних виробів. Також Батьківський комітет не жаліє своєї праці і грошей на наше прийняття, а матері достачають печиво і торти. Є ще одна новість, бо на наших столах появилися струнки пляшки з вином. Цим Батьківський кружок, мабуть, хотів показати, що вважає нас уже за дорослих. При бічному столі сидять пані й панове, котрі попереднього дня і сьогодні від ранку вже працювали, щоб все приготовити. Особливо п. Шевчук, котрий не має дітей в Академії (одна донька саме стала доктором медицини), працює кожного року над зорганізуванням господарських справ прийняття. Щиро дякуємо!

Проводимо весело вечір. Панна В. Волянська з групою учениць 11-ої кляси розважає нас музикою і співом українських пісень, а пані Д. Генза — народними танцями хлопців та дівчат.

Перед мною наша книжка „Переможець"... Переглядаю сторінки. Ось, і наша світлина із садочку. Які ми тут ще всі малі й смішні: Всі наші дівчата з тієї знимки — вже панночки, а хлопці вже „під вусом". Пригадую собі, як нині, той наш садочок. Було нас так багато, що треба було ділити на дві групи. А всі ми говорили тоненькими голосками, та нашою рідною мовою. Шкода, що так скоро проминув час, і ось вже покидаємо школу св. Юра. Думкою перекидаюся з року в рік. Перед очима, мов у мряці, появляються постаті та лиця професорів, що нас учили протягом тих 12 літ... Деякі усміхаються приязно, а деякі мають поважні обличчя. Вірю, що всі старались по добрій волі навчити нас якнайбільше.

Якщо ми були б ходили до іншої школи, то ми також училися б багато тих самих предметів. Та в школі св. Юра ми вчилися багато такого, чого не почули б в іншій школі. Ми вчилися своїх рідних звичаїв, рідної мови, своєю минувшини. Ми училися свого рідного, про котре ми не почуємо вже у вищих школах. Ми вдячні, особливо тим професорам, які починаючи від передшкілля, приносили нам любов до нашого рідного, чи то наукою, чи провадженням хору, чи танком. Ми вдячні, що на струнах гітари несли нам пізнання рідної пісні. Ми вдячні тим, що говорили до нас нашою рідною мовою.

Вчили нас також у нашій школі такого, чого давно вже не учать в багатьох школах, бо бояться тієї науки. Кажуть, що це проти конституції. Вчили нас про Бога, вчили нас жити після Божого закону, вчили нас молитися. Дали нам тривкі підстави на майбутнє. Ми за те глибоко вдячні нашим отцям та сестрам. Вчили вони нас великої філософії життя, вчили нас, як іти через життя, і бути щасливими, за словами Ісуса Христа: „Бери свій хрест і йди за Мною".

... Бенкет добігає кінця. За тиждень маємо градуацію і покинемо нашу школу, щоб по феріях вже до неї не вернутися, а піти до університетів на дальшу науку.

Я запитав нашу вчительку фізики й математики (не-українку), якої вона думки про нашу клясу. „Ваша кляса була найбистріша, яку я мала, і не думаю, що ще буду мати таку ж другу". Я, однак, думаю, що по нас прийдуть ще бистріші. Ми вдоволені, що й ми доклали дещо нашої праці, щоб здобувати для нашої школи тут опінію, яку вона має в Ню Йорку та Олбані. Ми вдячні ініціяторам, будівничим та фундаторам цієї школи. Ми вдячні тим, що цю школу удержують. Ми надіємося, що ця, єдина того роду школа на сході Америки, одержуватиме і надалі підтримку від нашого громадянства та вищих церковних властей і буде підставою нашого релігійного та національного життя.

За тиждень попрощаємося. Жаль мені за подругами й друзями. 13 літ це багато часу і ми зжилися зі собою. Школи св. Юра буде мені бракувати. Жаль мені за отцями, сестрами, професорами і всіми, що працювали для нас. Відходжу, однак, з почуттям гордости, що я вчився в школі та Академі св. Юра.

Юрій Яримович

Турнір СУАСТ-Схід відкриє тенісовий сезон на Союзівці

Вже розпочався літній сезон великої ракетки. На світових тенісових кортах вже ведуться завзяті змагання за звання чемпіонів і великі фінансові нагороди, що в них беруть участь відомі „зірки" в жіночих і чоловічих конкуренціях.

Не бракує на світовій арені і українських тенісових талантів, які одначе виступають в складах збірних СССР і їх практично, на жаль, у вільному світі уважають за росіян. Саме це, особливо, зобов'язує нас тут на цьому континенті дбайливо розбудовувати усі ділянки спорту, включно з популярним літнім спортом, яким є теніс.

Теніс — захоплююча і корисна гра. Вона зміцнює серце, розвиває грудну клітку і легені, м'язи рук, ніг, спини, робить людину сильною і вправною, виробляє швидкість рухів, витривалість і багато інших цінних якостей.

Для розвитку цього „білого спорту" в містах нашого поселення існують добрі можливості. В більшості з них, при міських парках чи школах, є і тенісові корти, не бракує тенісового виряду, який можна набути в різних спортових крамницях. Отже наша молодь повинна масово включатися до цього спорту, творити ланки і клюби та брати участь в ряді українських турнірів, що їх організують наші Спортові Централі, СУАСТ, УСЦАК і ін.

В УСТ „Чорноморська Січ", що в цьому році відзначує свій 50-річний Ювілей, між десятком діяльних ланок спорту, тенісова являється одною з найбільш активних. На протязі останніх 15-ти років в окремих сезонах поодинокі тенісисти „Ч. Січі", д-р В. Гук, Б. Кучинський, З. Снилик, Б. Бурачинський, А. Гончаренко, О. Гнатюк, О. Михайлюк і ін., осягали лаври чемпіонів — СУАСТ-Схід, УСЦАК і інших турнірів.

В останніх 4-х роках чолові тенісисти „Ч. Січі" дають свій вагомий вклад для розвитку українського тенісу в ЗСА вишколюючи охочу нашу молодь в рямцях власної Спортової Школи на оселі „Верховина", як теж в тенісовому таборі на оселі Союзівка. Саме за ці заслуги для росту українського тенісу в ЗСА, тенісовій ланці „Ч. Січі" дано почесть з нагоди ювілею Т-ва, організувати цьогорічні першості СУАСТ-Схід, якими УСТ „Ч. Січ" і відкриє новий сезон на кортах українського „Вімбледону" — Союзівки. Учасники — переможці цьогорічного турніру СУАСТ-Схід будуть нагороджені чудовими цінними Трофеями, що їх уфундувало УСТ „Ч. Січ". Очікується численної участі нашої тенісової еліти із Східніх ЗСА.

Турніром проводитиме Комісія в складі: ред. З. Снилик, інж. Ю. Савчак і інж. Р. Ракочий (старший). Турнір відбудеться в днях 6-7 липня ц.р.

СПОРТОВА ЗУСТРІЧ УСТ „Ч. СІЧ" НА ОСЕЛІ „ВЕРХОВИНА"

В днях 29-30 червня ц.р. відбудеться на оселі „Верховина" Спортова Ювілейна Зустріч „Ч. Січі" в програмі якої заплановані: першенські футбольні турніри СУАСТ-Схід, новацьких і учнівських дружин, товариські шахові змагання „Ч. Січ" — „Тризуб" Філя., відбиванкові гри, великі весняні Вечерниці при звуках оркестри Б. Гірняка та вибір Красуні і Дружок „Ч. Січі" на 1974 р.

О. Твардовський

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 30-го ЧЕРВНЯ 1974 р.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж. Піврічні збори С-ва Любов 37 Відд. о год. 2-ій по пол. в УНДомі, 214 Фултон вул. На порядку: звіти — Управи, К. Комісії та делегатів з 28-ої Конвенції і інші важні справи. — А. Реклайтес, предс., М. Огар, касир, А. Гнатюк, секр.

НЕДІЛЯ, 14-го ЛИПНЯ 1974 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Збори С-ва Пресв. Богородиці 36 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр.-Амер. Клюбі, 292 Гадсон Аве. Проситься чл. прибути та вирівняти вкладки. — Стелла Гошовська, Марія Ковальчук, Параска Демянів.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Піврічні збори Б-ва св. Вас. Великого 364 Відд. о год. 2-ій по пол. в залі церкви св. Марії, Kinsman Rd. На порядку: звіти — за півроку та з 28 Конвенції. По зборах — перекуска. Проситься чл. прибути. — В. Врездун, предс., Вол. Владика, фін. секр., П. Данелевич, кас., Оля Вик, рек. секр.

ТАРЗАН, Ч. 7141. Патруля рішає повертатися додому

Але, пане Крисп, я наказав дітям, щоб повернулися перед заходом сонця...

Джозефе, заспокійся! Їх там четверо й подбають один за одного!

Ми сьогодні вночі вже нічого більше не зробимо, Петре! Повертаймо назад до хати! Може вони вже також вернулися!

Краще, щоб вони вже були назад вдома, а то дістануть від мене прочухана...

Боюся, що така „операція" переважно болить батьків більше ніж дітей!